

SWARNAMOYEE JOGENDRA NATH MAHAVIDYALAYA

SUB :- ENVIRONMENTAL STUDIES (AECC)

PROJECT WORK

B.A (Honours) : SEMESTER - II

NAME :- KRISHNA KHATUA

ROLL - 1112152 NO - 220006

**Registration No - VU221520038 OF
2022-2023**

SESSION : 2022-2023

SWARNAMOYEE JOGENDRANATH MAHAVIDYALAYA

Govt. Aided General Degree College | Estd.: 2014
At+P.O.: Amdabad, P.S.: Nandigram, Dist.: Purba Medinipur, PIN 721650
www.sjmahavidyalaya.in | Email: sjmahavidyalaya@gmail.com

Certificate

To whom it may concern

This is to certify that Krishna Khatua, Roll-
1112152, No. 220006, Registration No. VU221520028 2022-23, student of

Semester-II of Swarnamoyee Jogendranath Mahavidyalaya for the session 2022-23; submitted his/her project report entitled as Project work on identification of common plants, birds and insects based on field survey conducted at college campus and surrounding areas (Amdabad and Barimal village) on 7th and 8th June, 2023 for partial fulfilment of the syllabus prescribed by Vidyasagar University. The report has been prepared under the supervision of Mr. Aparesh Mondal may be placed before examiner for evaluation.

Raman

Dr. Ratan Kumar Samanta
Principal
S. J. Mahavidyalaya

Principal
Swarnamoyee Jogendranath Mahavidyalaya
Amdabad :: Purba Medinipur :: Pin-721650

A. Mondal

Mr. Aparesh Mondal
(Supervisor)
Assistant Professor and Head
Dept. of Geography
S. J. Mahavidyalaya

তুলজী :-

বৈজ্ঞানিক = গন্ধি = *Ocimum sanctum*

বর্জ = *Lamiales*

গণ = *Ocimaceae*

প্রত্যক্ষ = *Ocimum tenuiflorum*

চৰমিষ্টি :-

তুলজী = শকটি = কুমি মাথা = প্রিমাদা = বিকিষ্ট = ২/৩ ফুট =
 টুঁচ = শকটি = চিহ্নহিঁড়ি = তুলু, পেঁয়া = মন্ত্র = বাণ্ডি = কুষ্ঠল,
 পাতা = ২-৪ সেন্টিমিটের = গন্ধি হৃষি, পাতা = কিলা = ধোতি =
 কষটি, মাথা মাথা = অধ্যাত্মেশ হাত = ৫টি = মুখদণ্ড =
 চৰু = হৃষি = প্রতিটি = মুখদণ্ডে = ঢাগা =
 আকৃতি = গুড় = ১০-২০ টি = ক্ষেত্রে = খুল = থাকে, প্রতিটি =
 ক্ষেত্রে = ৫টি = ক্ষেত্রে = ঢোঁটা = খুল = চৰলাটা

তুলজী = আচুরি = তুলজী = :-

(i) চিমু = কান্দি = চেফেন = কুম্ভ = পাতা = তুলজী = পাতা ও আচুরি
 বুঁচের = মঙ্গ = শুষ্টি = মুকি = মিমিতে = পেতে পাইল, অতি = চিমু =
 বগলি = কেলি = হৃষি,

(ii) পুরুলাবেলা = আলি = পেটে = তুলজী = পাতা = চিবিটু = ঘোল =
 তুলজী = বুচি = বাঢ়বে,

(iii) তুলজী = পাতা = রং = ঘোল = কুত = হৃষি = কেলি = হৃষি,

(iv) তুলজী = ঢা = ময়াকুরি = তুলজী = অবসাদু = কুত = বগলে =
 কুতু = মাঙ্গিকের = অক্ষিজেন্ট = স্বরব্যাতু = বাঢ়ান্তি

v) তুলজী = পাতা = গয়ম = সালিত = চেন্টু = ক্ষেত্রে = চে = সালিত =
 তাড়জাড়া = বেঁচাণ = তুলজী ও তালাণ = তুলজী বেঁচাণ = মুরে, কেঁচু =
 দুর্জন = হৃষি = তুলজী = কুর্জি = তুলজী = হৃষি,

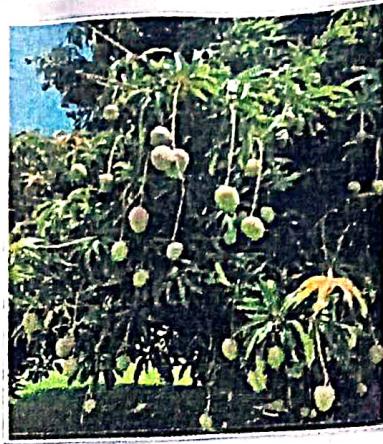
ଅଳ୍ପ-ଆଚୁ :-

ବୈଜ୍ଞାନିକ-ନାମ-*Mangifera indica*

ବର୍ଗ- :- ଆମିଟେଲ୍ଫେ

ଜାତ- :- ମ୍ଯାଙ୍ଗିଫେରା-

ଶ୍ରୀମତୀ- :- ଅମ- ହାତିକା-

ଚିରିଷ୍ଟୁ :-

ଅଳ୍ପ-ଆଚୁ- ପରିଧି-ଗୁଡ଼- ୩୦-୪୦ ମିମ୍ବି (୧୯୮-୧୩୦ ମିଲିଟି) ଲମ୍ବତା-
ପ୍ରେରଣ- ଅବୋଦ୍ଧ- ୧୦ ମିମ୍ବି (୩୦ ମିଲିଟି) ବ୍ୟାଆର୍ବେର- ଉତ୍ତମ- ପାତେ,
ଅଳ୍ପ- ସୁତ୍ର- ବ୍ୟାଚ୍ଛ, ଶ୍ରୀ- କିଛି- ଅନ୍ତାତିଥେ- ୩୦୦ ବ୍ୟାଚ୍ଛ-
ବ୍ୟାଚ୍ଛାତ୍ମକ- ଏକାବୀତୀ- ଶୁତ୍ର- ଦୂର୍ଧ୍ଵା- ଶ୍ରୀ, ଶ୍ରୀବେ- ପରିବଳ- କିମ୍ବତ୍ତ-
ମାର୍ବି- ମିଟ୍ଟ- ଶ୍ରୀ- ୫ ମିମ୍ବି (୨୦ ମିଲିଟି) ଶାରୀରି- ଶ୍ରୀଗୁରୁ- ଶ୍ରୀ,
ଅଳ୍ପ- ଆଚୁରୁ- ପାତା- ଚିରିଷ୍ଟୁ, ଅବୁଲ, ପରମ୍ପରାନ୍ତିକତା-
SC- ୩୦ ଟେଙ୍କା, ୫୦ ଟେଙ୍କା,

ଆମ-ଆଚୁର ଶ୍ରୀତାମ- :-

i) ପାତା- ରୁମ୍ଫେଚ୍ଚ ଆଚୁ- ଭ୍ରାନ୍ତିଅକ୍ରିଯେନ୍ଟ- ତୁଳ, ଭୁବି- ଜ୍ଞାନିତ
ବ୍ୟାକା- ବିଲ୍ଲୁ- ଆମାରୁ- ଶ୍ରୀବିହିନୀ- କଲ୍ପନା- କୁମିଳ- ପାତା ବ୍ୟାକାମାନ
ଅତୁଳି- ଶ୍ରୀଗୁରୁ- ଶ୍ରୀ, ପାତା- ପିଟାମିଳ- A, B, C ଏବଂ D
ମୁଗ୍ନାକ୍ରୋଣମ୍ବେଟ- ଅବୃତ୍ତ- ଚ୍ୟଳଳ- ରୁମ୍ଫେଚ୍ଚ

(ii) ହିନ୍ଦୁ ପ୍ରତିକ୍ରିୟା- ଅନ୍ତାରେ, ଅଳ୍ପ-ଆଚୁ, ପିଟାମିଳ-, ଚ୍ୟଳ-
ଅବୃତ୍ତ- ତୁଳାମିଳ- ଆଚୁ- ଅବୁଚମ୍ବେ- ପାତିମିଳ- ଅବୃତ୍ତ- କୁଳେଟିକିନ୍ଡୀ-
ଅଳ୍ପ- ପାତାମିଳ- ଦେବକାରିତା- ଅର୍ପନାକ୍ରମ- ଅନ୍ତାରେ- ଅନ୍ତାରେଷ୍ଟ-
ତୁଳାମିଳ- ଆ, ଅଳ୍ପ- ଆଚୁରୁ- ପାତାତୁଳି- ଆଚୁର- ଶ୍ରୀଗୁରୁ-
ଦେବକାରିତା- ତୁଳ- ଆ- ଚ୍ୟଳଳ- କଲ୍ପନା- କୁଳେଟି- ନାମ, ଅତୁଳି-
ଅନ୍ତାରେ- ଅନ୍ତିକିଳି- ଶ୍ରୀଗୁରୁ- ଅମ୍ବାଜ- ଅବୃତ୍ତ- ଶ୍ରୀବିହିନୀରାମ- ଶ୍ରୀବି
ତୁଳିବ- ଚିରିଷ୍ଟୁଅମ୍ବାଜ- କୁଳ- ବ୍ୟବୃତ୍ତ- ହମ୍ମ

ତେଜତୁଳ୍ୟ ଜାହୁ :-

ବୈଜ୍ଞାନିକ = ନମ = - *Tectona grandis*

ବର୍ଗ = - Lamiaceae

ଶଫ୍ଟ = - *Tectona*

ପ୍ରଦ୍ରାତି = - *T. grandis*

ଜୀବିନ୍ଧୁ = :-

ଚତୁର୍ବାହି = ୨୮ = ନିରାଶ୍ରମୀମ୍ବ = ଅ-ଲାଗଣିଷ୍ଟିକ୍ = ଅନ୍ତିଲୋପ୍ = କ୍ରକ = ଜାହୁଭି
ଜାହୁ ଅବୃତ୍ = ଅ- ଜାହୁରୁ = କର୍ଣ୍ଣିତରୁ = ବୈଜ୍ଞାନିକ = ନମ = *Tectona*
grandis, ଅ- ଜାହୁରୁ = କର୍ଣ୍ଣି- ଚବମି ମନ୍ତ୍ରିତ୍ସମ୍ବ = ଅବୃତ୍ = ଆଜାବଦ-
ଶ୍ରୀ- ବାଣାତ = ତେଜତୁଳ୍ୟ ବଣଚିର୍ବୁ- ଶ୍ରୀତୁତ = ଜାମାନ୍ତି, ତେଜତୁଳ୍ୟ-
ଜାହୁ ଅରକି= ବୃଥ୍ୟ= ମର୍ମାଦୀ= ବା- ପାତାବାନ୍ଦା= ଦେଖିନ୍= ଦ୍ଵା-
ଶ୍ରୀବଣମର୍ମିତ୍ସର୍ବ- ମିଶ୍ରବନମର୍ମିତ୍ସ= ବେଳି- କନ୍ଦିମା= ମନ୍ତ୍ର, ତେଜତୁଳ୍ୟ-
ଜାହୁରୁ- କୁଳ୍ମ= ଆବଳରୁବୁ- ଚାର୍ଚାର୍ଚ, ବୃତ୍= ଜାମାନ୍ତି ଅବୃତ୍= କୁଳ୍ମଥ-
ଶୁଦ୍ଧ- ଆବୁ- ତେବୁ- ଜୀବାତ ଆବଗଚ୍ଛର୍ବ- ବର୍ତ୍ତ- କେବୃ- ତେମାନ୍ତି ଦିକ୍ରିତ୍-
ଆବ ଆବକ୍ରି

ତେଜତୁଳ୍ୟ ଜାହୁରୁ ଉତ୍ତାତୁଳ୍ୟ :-

i) ଜୀବାବ- ମୁଳା- :- ରୋଟି- ଆନବର- ଚାମନ୍= ଅମାନ୍ଦିବଳ= ହୃଦ, ଆବର-
ପୂର୍ବାନ୍ତା- ଚାରାଙ୍ଗ ପ୍ରକରେ- ତ- ହୃଦ, ଦୀତେର, ଚାରେବେ- ଅନ୍ତାଥେଣ= ହୃଦ,
ଅବେ ବନ୍ଧୁ ଓ ରକ୍ତଜାତିରୁ- ପୁତୁତା- ହୃଦୀ- ହୃଦୀଗ୍ରୀ, ଅବଶ୍ୟକ-
ତମିନ୍= ଜୀମା- ମୁଳା- ହୃଦ= ଚମଳ- ମାନ୍ଦା- ହୃଦିତ୍= ହୃଦ୍ରୁ- ବନ୍ଧୁ-
ଅନ୍ତାଯେ- ତେଜତୁଳ୍ୟ- ବଣଚିର୍ବୁ- ହୃଦୀ ହୃଦୀ ଦିକ୍ରି- ବେଳି- ବାଣାନ୍ତି-
ଶୁଲେପ ଦିକ୍ରି- ମୁଳାକୁ= ପ୍ରେମାମ= ହୃଦ୍ରାନ୍

ii) ଅଚକ୍ରେ- ଜୋଣ୍= :- ଅଚକ୍ରେ- ମାତ୍ରଭ୍ୟାବୁ- ପର୍ବ- ଆନନ୍ଦ- ହୃଦୀଭ୍ୟ= ସେଥ୍ରାନ୍
ମୁଳାଚିତ୍ତନ୍ ଅଭ୍ୟାସେ ତେଜତୁଳ୍ୟ- ବଣଚିର୍ବୁ- ମିଶ୍ରବନମର୍ମିତ୍ସର୍ବ= ମୁଳାନ୍ତି-
ହୃଦୀ ଦିକ୍ରି= ବେଳି- ନିତ୍ୟ- ଆବୁ- ତାମମ- ବମ୍ବୁ ଚମଳାନ୍- ବିଳାନ୍-
ଶୁଲେପ ଦିକ୍ରି- ଆନନ୍ଦଚିତ୍ତ- ମୁଳା= ବନ୍ଧୁ- ଭାବେ-

ନିମତ୍ତାଚୁ :

ବୈଜ୍ଞାନିକ = ଆମିଫ୍ : - *Azadirachta indica*

ବର୍ଗ : - Sapindales

SMF : - *Azadirachta*

ଶିଥାତ୍ମକ : - *A. indica*

ବୈଜ୍ଞାନିକ :

ନିମିଫ୍ (ବୈଜ୍ଞାନିକ = ଆମିଫ୍ : *Azadirachta indica*) ହାତି ଶର୍କଟି =
ଶର୍କଟି ଜାତୀୟ ଧ୍ୟାନେ ଖେଳ, ପାତା, ସୁଅ- ଅର୍ଦ୍ଧ ମାତ୍ରାପର- ଫ୍ଲୋରିଟି
ଶୀବନେ- ସୁତ୍ରବିରି- ବସନ୍ତ- ବ୍ୟୁବହାର- ଉଚ୍ଚ- ମାତ୍ରାପର- ନିମିଫ୍ ଶର୍କଟି-
ବୃକ୍ଷଶର୍ମିରି- ତ- ଚିରିଥର୍ବ୍ୟ- କୁଳ୍ପି, ଆକୃତିତ- ୪୦-୫୦ ମୀଟ୍-
ମଧ୍ୟମ- ଲାତିଫ୍ ଅମ୍ବିକା- ବସନ୍ତର- ବ୍ୟୁବହାର- ୨୦-୩୦ ମୀଟ୍- ମଧ୍ୟମ-
ହତ- ପାତା

ନିମିତ୍ତାଚୁରୁ- ତୁଳତୁଳି :

(i) ମୋକା- ମାବନ୍ତୁ- ବଗମଟ୍ଟ- ଦିଲ୍ଲି- ସା- ହୁଲ- ହେର୍ଡାଳ୍ମ୍- ନିମିତ୍ତେ-
ମାଲାବୁ- ତୁଳି- ସା- ମାତ୍ରା- ବେର୍ତ୍ତେ- କ୍ଷୁଣ୍ଡ- ତୁଳି- ଲାତାଳ୍ମ୍-
ବ୍ୟୁମା- ଉପକିମ- ହବେ-

(ii) ନିମି- ପାତାଯୁ- ରତ୍ନ- ରଙ୍ଗୁ- ମାରିଷ୍ଟିମ୍ବି- ବନ୍ଧୁ- ବନ୍ଧୁ- ବନ୍ଧୁ-
ବନ୍ଧୁ- କର୍ମଚାରୀ- ରଙ୍ଗୁଚୋଳ୍ମ୍- ବାନ୍ଦିଭୂ- ହୃଦ୍ୟମିତ୍ର୍ୟ- ତାତି-
ଦ୍ଵାଳୋବିରି- ରାଷ୍ଟ୍ର- ଉଚ୍ଚ- ରଙ୍ଗମା- ନିମିତ୍ତୁଲାତ୍ତେ- ତୁଳି- ଏନ୍ଦି-
ଏନ୍ଦି-

(iii) ଡ୍ରାଯୋଲିମ୍- ଲୋହିଳ୍- ଅମ୍ବିକା- ନିମି- ମ୍ଯାଲୋଫିଲ୍ମ୍- ଉତ୍ସୁକି- ହିମେବ-
କାତ୍ର- ବନ୍ଧୁ- କ୍ଷୁଣ୍ଡାତ୍ମ- ନିମିତ୍ତେ- ମିଥ୍ରି- ତୁଳ- ଚିତ୍ର- ବନ୍ଧୁ-
ଚିତ୍ର- ଚାତାଳ୍ମ୍- ରାତୁଳ୍ମ୍, ଆତିଲିମ୍- ସାତ୍ରେ- ତୁଳ- ବନ୍ଧୁଳ୍ମ୍- ମହାବୁ-
ମହାବୁ- କମ୍ପେ- ଥାବେ-

(iv) ନିମିତ୍ତାଗ୍ରୁ- ତୁଳ୍ବୁ- ତୁଳଟା- ମିକିମ୍ବୁ- ମୁଦ୍ରି- ନିଲ- ଶାତ୍- ବନ- କୁର୍ର-
ହର୍ଷ- କୁର୍ରୁ- ବନ- ପୈକେ- ଚିତ୍ରବି- କୁଳାଚୋପ୍ରା- କେବତ୍- ନୂର- ହବେ-
କୋଟା- ବନ- କୁର୍ରୁ- କରାବୁ- ଶର୍କଟି- କର୍ମବନ୍ଧୁ- ପାଦାତି-

বাবুই- পাখি-

টেরেজানিক= লাম্পু- Ploceidae

বর্জ়ি- সুগামীয়ারিয়ারিডা

জেগী- পল্লী-

সর্দি- কর্ণটা-

চেবুরিটা-

বাবুই- পাখি- টের্জি- ১৫টামি- মতা- হনুম- আকে- চে- মাতৃ
প্রেচক- চোর্টস্টুর- গাছপাল- মধ্যি- শুঁচে- প্রদীপ- হনুম- আকে,
প্রদীপ- গাছপাল- কুকুর- পুরুষ- কুকুর- প্রেলালেচুরি- চোর্টা-
গান্ধি, অর্দ্ধ গান্ধি- পুরুষ- পাখি- মাতৃ- টেক্সুল- হনুম- রাত্রি-
হনুম- আকে- পান্ডু- বাবুই- রাত্রি- ত- পিচুরি- পিচুরি-
ইণ- বাদুমী- রাত্রি- হনুম- আকে- গুড়ু- অগু- হনুম- রাত্রি-
গোয়া- কর্ণটা- লাম্প- আকে-

বাবুই- পাখি- তিণ-

চেবুরি- অজ- বাবুই- অগুলি- পুরুষ- সাদু- চেক- টেক্সুল-
রাত্রি- হনুম- কিঞ্চু আকুলি- তাকে- সেগুণ- চোর্টাম-
বর্ণো- লিপুতা- প্রাক্ষণ- কচু,

বিরণ-

বাতুলাদেশ- তিণ- বিরণে- বাবুই- ছাঁথা- খান্দি- (i) চুকি-
বাবুই- (ii) দূরতি- বাবুই- (iii) বাতুল- বাবুই-

বাসন্তিক-

বাবুই- পাখি- কম্প চোলাল- কলাতিকু মত ছাঁখাত- যাতা-
বালাবাবু- কুণ্ড- বাবুই- কুণ্ড- পাইকুম- বাঁকে- পাঁচুটা- পিচুরি-
যাচেয়- আকুলি- পারামু- মান্দ- কচু- চুলি- গুটি- কুর্ম- কুর্ম-
চোল- অবন্ধ- মখুল- কচু- কুণ্ড- দুটি- লিম- মুগু-
তাত- হনুম- পরু- পুকারিকে বস্তু- কচু- তিণ- রূপালু দুমজা-
হন্দ, অগুদিকে- গুপ্ত- কচু- প্রচেক ও প্রাক্ষণ- দুম- আচে

চূর্ণাকলিঃ

চূর্ণাকলিঃ MF :- Cuculidae

পর্য় :- মুক্তি

পুরী :- পুরী

বজা :- বুরুলিখনিঃ

চূর্ণিষ্টঃ

বালুক = পাখি = চূর্ণিঃ = ১৫ড়েগি = মণি = শুভে = আকে = তে = মারা =
মুরুশুর = মাজুর = মর্দি = পাস্তো = পাতো = শুভে = আকে = প্রতুলান্ত
তাম্ভ শুভী = পুরুষ = প্রাণী = অলোবাতা = ছেবানা = মানু, তেজ = তাম্ভ
পুরুষ = পাখিলি = মাজুর = উচ্ছুল = উলুট = প্রাণী = শুভে = আকে =
চৌট = বাহুবী = বালুক = শুভে = আকে = তে = পিঠিয় = পিঠিঃ = ইন =
বাহুবী = বালুক = শুভে = আকে = তে = পিঠিয় = পিঠিঃ = ইন =
কাটো = গুরু = আকে

চূর্ণকি঳ি = পাখি = বাঞ্ছাণঃ

অবিকাশুন্ন চূর্ণকি঳ি বুন্দুচু, তেজ ছেবান = কল্পুক = অথাতু = কেজু
চূর্ণকি঳িঃ = র্দ্বারা = পাখুন্ন চাচ্ছে, প্রয়া = মুখ = ও চূর্ণু = অপুঁল =
গান্ধি = পাখুন্ন = পুরীবী = পুরুষ = বিষ্টি, পুরীবীবী = অপুঁল =
চাচ্ছে = প্রাণীত = প্রাণী, ছেবান = প্রতুলান্ত আবার = প্রাণীত =
পাখিলিমী, চূর্ণকি঳ি = পুরুষ = পুরুষ = শুভে = মুক্তি আসু,

চূর্ণকি঳ি = পাখি = বজা = প্রশান্তেঃ

পুরীবী = পুরী = চূর্ণকি঳িঃ = পাখুন্ন = ২৬টি = অথান্ত = র্দ্বারা =
পাখুন্ন চাচ্ছে, অবিকাশুন্ন = চূর্ণকি঳ি = পাখুন্ন ও তেজ = জীবন =
বিকিষ্টঃ, প্রাণী = মাজুর = পুরুষাণু = চৌট, পাখুন্ন = জীবন = প্রাণু =
দীর্ঘ = মুখ্য = জেল = বালুচু, প্রেম = পাখুন্ন = আশুন্ন = ও পাখুন্ন =
চীকু = পুরুষ = বালুচু = আচুল = বিষ্টামুল, অবিকাশুন্ন = চূর্ণকি঳ি =
বুন্দুচু, তেজ = চেবান = কল্পুক = অথান্ত = পুরুষ = চূর্ণকি঳ি = পাখুন্ন

চাচ্ছে

চূর্ণকি঳িঃ = তাম্ভে = তেজ = পুরুষ = চূর্ণকি঳িঃ = বারীয়ে = প্রাণুন্ন =
কল্পুক = বুক্তে = মাজুর = পাখুন্ন = সুবুজ আশুন্ন আবারেন্দ তাম্ভ শুভী = পাখুন্ন =
পিঠো = বালুচু অথান্ত = বালুচু = অশ্ব আকে

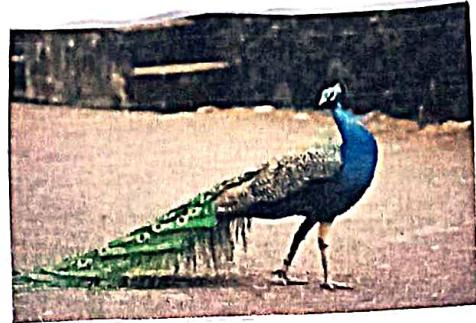
ମୁହୂର୍ତ୍ତ-୦

ବେଢ଼ଗନକି=ପାଫ୍- *Pavo cristatus*

ବର୍ତ୍ତ-୦- Galliformes

ପର୍ବ-୦- ବର୍ଜାଟା-

ଉଣି-୦- ଲକ୍ଷୀ-

ବେଳିଷ୍ଟ୍ୟ-୦

ମୁହୂର୍ତ୍ତ- (Peafowl) phasianidae (ଫ୍ରାନ୍ତିଯାଲିଡ଼ି) ପର୍ବିଯାରେ- ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଵେ
ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଵେ ମୁହୂର୍ତ୍ତ- ଆରେ, ଅଭିଭ୍ୟା- *Pavo* (ପାଫ୍) ତାଣ- ମାଟି- ଦୂର୍ଧ୍ଵ-
ପ୍ରାତିଶ୍ରୀ- ଶ୍ରଦ୍ଧ- ଆଭିକଳ୍ପ- *Afropavo* (ଆଫ୍ରିନ୍ଦିଆଣ୍ଡ) ତାଣ- ପ୍ରକଟି-
ମୁହୂର୍ତ୍ତରୁ- ପ୍ରାତିଶ୍ରୀ- ପ୍ରାତିଶ୍ରୀମୁହୂର୍ତ୍ତ- ପ୍ରାତିଶ୍ରୀ- ଦୂର୍ଧ୍ଵ- ଲିଳ-
ମୁହୂର୍ତ୍ତରୁ- ପ୍ରାତିଶ୍ରୀ- ଦୂର୍ଧ୍ଵ- ମୁହୂର୍ତ୍ତ- , ଆଭିକଳ୍ପ- ପ୍ରାତିଶ୍ରୀବୈ-
ଲାମ- ବର୍ଜା- ମୁହୂର୍ତ୍ତ- (*Afropavo congensis*), ଲିଳ- ମୁହୂର୍ତ୍ତରୁ-
ଆଫ୍ରିନ୍ଦିଆଣ୍ଡ- ଶାତୀମୁହୂର୍ତ୍ତ- ଲାମିମୁହୂର୍ତ୍ତ- ଉପମଥାଦ୍ୱୟ- ପ୍ରଜ୍ଞରୁ-
ଚାନ୍ଦ୍ର- ମୁହୂର୍ତ୍ତ, ପାର୍ବତୀ- ସଂତୁଲାଦ୍ୱୟ- ଶ୍ରୀ- ବିଜ୍ଞତ- ଆବଶ୍ଲଙ୍ଗ ମୁହୂର୍ତ୍ତ-
ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଵେ- ବିଲୁ ପ୍ରିଣ୍ଟ ମାତ୍ର, ପ୍ରାତିଶ୍ରୀ- ମୁହୂର୍ତ୍ତ- ମାମ୍ବାମାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରକରଣାଣ୍ଡ-
ମୁହୂର୍ତ୍ତ- ବିଜ୍ଞତ- , ଆଭିଭାତ୍ତନକ- ଶାତୀ- ବିଜ୍ଞାପୀ- ବର୍ଜା- ମାଟ୍ର-
ଲାମ- ଶ୍ରୀ- ପରିପିଲ୍- ପ୍ରାତିଶ୍ରୀ- ହିତୋବେ- ଘିରେଟିତି, ଉତ୍ତିତୁମିକ-
ଆରେ- ପ୍ରାତିଶ୍ରୀବୈ ମାମ୍ବାମାର୍ଯ୍ୟ- ଶାତୀମୁହୂର୍ତ୍ତ- ଶାତୀମୁହୂର୍ତ୍ତ- ହିତୋବେ- ଶାତୀ-
ଶ୍ରୀ- ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଵେ

ମୁହୂର୍ତ୍ତରୁ- ବ୍ରାଜପ୍ରିଲ୍-୦

ମୁହୂର୍ତ୍ତ- ଅଭିଭ୍ୟା- ପ୍ରକରଣ- ଶ୍ରଦ୍ଧାତ୍ମକ- ତାଣ- ଦୂର୍ଧ୍ଵପ୍ରିଲ୍, ଏମର୍ମର୍ମିରିଲ୍-
ଆକ୍ରମିତ- ଉପମଥାଦ୍ୱୟ- ବାଜ- ବର୍ଜେ, ଚର୍ଚି- କାର୍ମ- କ୍ରୀଲିଙ୍କାରୁ- କୁଷ୍ଠ-
ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଵେ- , ବିଜ୍ଞଶ୍ଵ- କର୍ତ୍ତ୍ର- ଅମା- ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଵେ- ମାର୍ବ- ପ୍ରତ୍ୱତ- 1800 ମିଟାର୍-
କମ, ଧାର୍ତ୍ତ- ଅଦ୍ଵିତୀୟ- କର୍ମ- ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଵେ- ବାଜ- କର୍ତ୍ତ୍ର- 2000 ମିଟାର୍-
ପ୍ରତ୍ୱତାରୁ- କାର୍ତ୍ତାବଳାତ୍ତ୍ଵ-

ମୁହୂର୍ତ୍ତରୁ- ଶ୍ରାଵେ- ତ୍ରାତ୍-୦

ଲାକ୍ଷ୍ମୀ- କ୍ରି- ଟାର୍କିର୍- ମର୍ବି- ଶ୍ରକଣି- ନିଯାଶୀ- ତ୍ରାତ୍- ଚ୍ୟତ୍ରାଲିଙ୍କ-
ମ୍ଲାମେଛେର୍- ଆଟା- ମୂର୍ଖ- ଚିଲି- ଚମ୍- ମିଟାମେନ୍ଦର ବାନ୍ଦା-
ଆମର- ଏମର୍ମି- ଲିଟାମିତ୍ରମ୍ ତ୍ରାତ୍ରି- ହଜ୍ଜେ- ଚିଲି-
ଶ୍ରାଵେ- କ୍ରି- ମିଟାକେଳା- ମାମ୍ବା, ଯାତ୍- ଅବଶ୍ରିତ- ମ୍ଲାମେତ୍- ଶ୍ରମିତ
ତ୍ରାତ୍- ବାନ୍ଦା- ମୁହୂର୍ତ୍ତ- କିଛୁ- ଧିତ୍ତ- ଅନୁତ- କୁଣ୍ଡ- ମାମ୍ବା- ଚାନ୍ଦାମାନ- ଜ୍ଯୋତିର୍ମିତି

ଚମ୍ପିମାଟୁ :-

ବୈଜ୍ଞାନିକ- ନାମ= - Apis Indica

ବର୍ଗ= - Hymenoptera

ଶର୍ଣ୍ଣ= - Arthropoda

ଶ୍ରେଣୀ= - Insecta

ଚମ୍ପିମାଟୁ :-

ଚମ୍ପିମାଟୁ - ସାଧାରଣ ପାଦିମାଟୁ - ଆଖିରୀ - ମୁହଁ - ମୃଦୁ -
ଅତ୍ୟନ୍ତକାରୀ - ପତଙ୍ଗବିକଳ, ମୃଦୁ = ତ ମୋର - ଡ୍ରିପାଳ୍ମୁ - କଷତ୍ତି -
ଫୁଲରୁ - ପ୍ରାଣଯାତ୍ରାରୁ - କୁଳୁ = ପ୍ରାଣିଦ୍ଵୀପ, ପ୍ରାଣିକାରୀତି = ଏହିତି -
ଛୁଟିବୁଢ଼ି = ଚାନ୍ଦେର - ଅର୍ଦ୍ଧିମୁହଁ - ୨୦ ଶତାବ୍ଦୀ ପ୍ରାଣାତ୍ମକ -
ଚମ୍ପିମାଟୁ - ଆଚ୍ଛା, ଅର୍ଦ୍ଧାର୍ଦ୍ଧିକିରଣ - ବୃତ୍ତିତ - ପ୍ରାଣିବୀରୁ -
ଅବଳ - ମହାଚନ୍ଦ୍ର - ମେଥାଗ୍ରୀ = ଅନ୍ତର୍ଜାତି - ପ୍ରାଣାନ୍ତିତ = ଅନ୍ତର୍ଜାତି
ଅବଳ - ମହାଚନ୍ଦ୍ର - ମେଥାଗ୍ରୀ = ଅନ୍ତର୍ଜାତି ଆଚ୍ଛା, ଫୋର୍ମାଟି =
ଫୋର୍ମାଟି - ଆଚ୍ଛା, ଚାଆଗ୍ରୀ = ଚମ୍ପିମାଟୁ ଆଚ୍ଛା, ଫୋର୍ମାଟି =
ଅଟ୍ୟାଚ୍ୟା - ତେ ଚମ୍ପିମାଟୁ ଦୂର୍ଭାଗ୍ୟ - ତାର = ବୈଜ୍ଞାନିକ
ନାମ= Apis indica (ପ୍ରାଣିମୁହଁ - ହିନ୍ଦୁକା)

ଚମ୍ପିମାଟୁ କୁଳରୁ ଏବଂ ଉତ୍ସକାରୀତି = :-

i) ବୁଝୁ = ଅଳୀଦେବୁ - ଆଦ୍ୟ - କୁଳରୁ - କୁଳରୁ - ଅଳୀଦେବୁ = କୁଳରୁ
ବୁଝୁ = ଆଚ୍ଛାରୁ - ବୁଦ୍ଧି - କୁଳରୁ - କୁଳରୁ - ଅଳୀଦେବୁ = କୁଳରୁ
ବୁଝୁ = ଆଚ୍ଛାରୁ - ବୁଦ୍ଧି - କୁଳରୁ - ପରାଗ - କୁଳରୁ - ମୃଦୁତମ = ବୁଝୁ = ଅଳୀଦେବୁ
ଆଶ୍ରମ = କର୍ମକାଳ

ii) କୀତବଳାରୁ - ଚମ୍ପିମାଟୁ - ମୃଦୁ = ଡ୍ରିପାଳ୍ମୁ - କର୍ମକାଳ - ମୃଦୁ = କୁଳରୁମନ୍ଦିର
କୁଳରୁ - ବିବେଚିତ = ହୁମୁ, ଅମନାକି = କର୍ତ୍ତା = ମୃଦୁ = ଡ୍ରିପାଳ୍ମୁ = ବହୁ = ପାଦ୍ମି =
କୁଳରୁ - ମନ୍ତ୍ରକାଳ - ଆଦ୍ୟ = ଅବରାହାର = କର୍ମକାଳ, ମୃଦୁତମାରୁ କର୍ତ୍ତାରୁ = କୁଳରୁ
କର୍ମକାଳ - ମିଳାରୁ - ମୃଦୁତମ = କୁଳରୁ - କୁଳରୁ - କୁଳରୁ - କୁଳରୁ

iii) ପରାଗ - ମିଳାରୁ - ମୃଦୁତମ = କୁଳରୁ - କୁଳରୁ - ଡ୍ରିପାଳ୍ମୁ -
କୁଳରୁ = କର୍ମକାଳ - ଚମ୍ପିମାଟୁ - କୁଳରୁ - କର୍ମକାଳ - ଆଶ୍ରମ = ଅତ୍ୟନ୍ତକାରୀ
- ବିଶେଷ - କର୍ମକାଳ - ମୃଦୁ

প্রদূষণের প্রভাব

বিদ্যুৎজ্বলন নামঃ - *Heliophanus epicles*

বর্জনঃ - লেপিডোপেটা

সর্ব নামঃ - অঙ্গীপাণী

জীবনীঃ - সমতুল্য

বৈশিষ্ট্যঃ - লেপিডোপেটা- বর্জন- অনুজ্ঞত= ক্রক- বিশ্বাসী
কীর্তি, অচল- ভয়ীয়- চৃত্তুল- বাহ্য- একট- স্বীক- দৃশ্যাত
অনুগ্রহ- আবর্ণনামূল, আঙ্গীপাণী- ঘোষিত- এড়া- প্রদূষাত্ত্ব-
চিকিৎসা- বাল- ক্রক- সহজেই- নতুন- ক্ষমত- অচল- মাধ্যম-
ক্ষেত্রালয়- ক্ষেত্রালয়ী ব্যাখ্যে, প্রদূষাত্ত্ব- ১০ অন্ত- তাঁত-
চূহ- আবৃত্তি- আনন্দ- বেলালো- মাত্র, ক্ষেত্র- ২- ৬
অন্ত- পৌনাঙ্কু- পরিনত- হৃষেচু- অচার্জ- ক্ষেত্রালয়ত্ব-
অন্ত- জিম- প্রকৃতি- অন্ত, তবে জিম- প্রকৃতি- পরামার্শ-
প্রদূষাত্ত্ব- চূর্ণ- অন্ত- গ, প্রমথ- ক্ষেত্রালয়াবণ- চূর্ণ- অন্ত-
অন্ত- পিন্ডিত- সমন্বয়- পুরু- ক্ষেত্রালয়াবণ- প্রদূষাত্ত্ব-
রূপান্তরিত- অন্ত, আচু- প্রেক্ষে- প্রান্ত- ১০ ক্ষেত্র- বচু- আচু-
চূর্ণ- অমুরিকান্ত- আবাসন- প্রদূষাত্ত্ব- সমন্বয়- প্রেক্ষে-
বাল- দুর্যোগ- অন্ত-

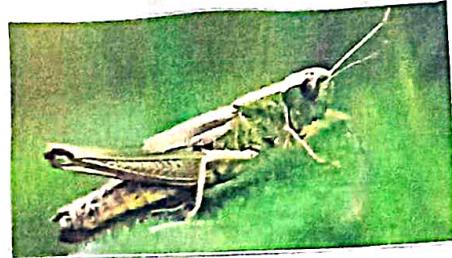
প্রদূষাত্ত্ব- উপরিভাগ- বা ইন্দুষ্ঠি-ঃ-

i) প্রদূষাত্ত্ব- মুগল- মুগল- চূর্ণ- কুরু- মুক্তি- অন্ত- প্রান্ত-
চূর্ণ- আচুপ্রিতি- বচু- পুরুলো- পিমেক- প্রেক্ষে-

ii) প্রদূষাত্ত্ব- কান্ত- দুজাল- দুন্ত- তর্ণ- প্রদূষাত্ত্ব- গিন্ত-
আবে- উচ্ছেচ্ছ- আনক- প্রদূষাত্ত্ব- সার্বক, প্রদূষাত্ত্ব-
চিকিৎসাধীন, মিউচিয়াল ও স্তুরক্ষণ- প্রতিষ্ঠান, মাল-
চুক্ষিমূল- কুম্ভালামূল- প্রদূষাত্ত্ব- সার্বক- আবে-
প্রাণীবী- অন্ত,

ଆସଯଣଟିକ୍

ଟବକ୍ଷାନିକ୍ = ଲାଫ୍ - ଆର୍ଦ୍ରାପିତ୍ରୀ
 ବର୍ଣ୍ଣ = :- Orthoptera
 ପର୍ମ = :- ଆର୍ଦ୍ରାପାଦୀ
 ଅଣି = :- ଟୁର୍କ୍ଷିଟ୍

ବୈଜ୍ଞାନିକ୍

ଶବ୍ଦରେ ଛାହେ ବଗ୍ରାନିମ୍ବା = ବହିତ୍ ବଙ୍କାଳେ = ନିରିତ୍ = ଝାଡ଼ିର୍ - ଛାହେ
 ତିନି - ହୁଣ୍ଡ ବିଭିନ୍ନ (ମଧ୍ୟକର୍ତ୍ତା ବଳ୍ପୁ = ଭର୍ତ୍ତାର୍ତ୍ତା), ତିନି ଚାତାଡି = ଆଶ୍ରିତ୍ତକୁ
 ପା, ରହିଲ = ପୂଜ୍ଞାକ୍ଷିତ୍, ତିର୍ତ୍ତି = ସରଳାକ୍ଷିତ୍, କର = ଚୋତା - ଅ୍ରାନ୍ତେ
 (କର୍ତ୍ତା) ବଳ = ବଳ୍କୁଳ, ଝାଡ଼ି ଓ ପତାକାତ୍ମୀ - ମଧ୍ୟେ = ଲାଖିତ୍ତେ
 ଲାଖିତ୍ତେ - ଚାଳେ - ବଳେ - ମଧ୍ୟରେ - ଲାଭ - ହମ୍ରେଚ୍ଛୁ - ଝାଡ଼ି = ମାତ୍ରିତ୍

ଆସଯଣଟିକ୍-ଶ୍ଵର - ରଜବାତି

ଶ୍ଵର = ଶବ୍ଦ - ବିର୍ବଲ୍ଲାବୁ - କାନିତ୍ତ୍ଵ = ବିନିନ୍ଦି = ଆଶାତି = ଝାମହାତି = ଦୂର୍ଧ୍ଵା =
 ଅମ୍ବା = ତବେ - ଝମ = ଝାମି = ଦେଖୁତ୍ = ଝମ = ବାଲାତା - ମାତା - ମିଥ୍ରାନ୍
 କର୍ତ୍ତା - ତର୍ତ୍ତି = ଶିଖି = ଅଧ୍ୟାତ୍ମ = ଅବଗତି - ପାତ୍ରାନ୍ କର୍ତ୍ତା, ଦେଖିଦ - ଅଧ୍ୟାତ୍ମା
 ତୁଳ = ବଳ = ଉପିନମା - ବଳ୍କୁ - ଦେଖିଦ - ଅଧ୍ୟାତ୍ମ = ତୁଳା = ତମ - ମାତ୍ରା =
 ହାତୁଦାନିନ୍ - ଅମ୍ବାଲାତାତା = ତୁଳାକାନ୍ = ମେତ୍ତେ = ଶିଳ୍ୟ = ଉପିନମା =
 ମେତ୍ତି = ଶିଖି = ଅବ୍ରତ - ତମ - ମାତ୍ରାନ୍ = ଅଧ୍ୟାତ୍ମା - ମୁଖିତି - ହମ୍ରେ ଭୟ -
 ଦେଖ = କର୍ତ୍ତାନ୍ - ଦେଖି - କାନିତ୍ତି = ଝାମହାତି = ସର୍ବ = ବାତି - କର୍ତ୍ତା -
 ଆଶାତିକୁଳ = ଅବଗତାତା - ତୁଳା - ହିନ୍ଦୁ - ଅତ୍ୟନ୍ତି = ଲାକ୍ଷ୍ମିତ୍ତି = ଶିଖି -
 ଅବ୍ରତ - ଦେଖି - ଶିଖି = ୧୦ କିଲୋମିଟର - ମାତ୍ରିତ୍ - ତୁଳା = ମାତ୍ରା

ଆଜି = ଝାମିତ୍-ଶ୍ଵର - ଆଶାତିର୍ - ଅଣ୍ଟାର୍ଜି

ଶ୍ଵର - ବିନିନ୍ଦି - ମାତ୍ରା = ଶିଖି = ଶାଶ୍ଵର - ଏ ବଙ୍ଗାଲାଦେଶ -
 ଶାଶ୍ଵର - ବିନିନ୍ଦି - ଆଶାତିର୍ - ମାତ୍ରା = ବନ୍ଦୀ ହମ୍ରେଚ୍ଛୁ, ବଙ୍ଗାଲାଦେଶ -
 ଦେଖ = ବିନିନ୍ଦି - ଆଶାତିର୍ - ଉପିନମା ହମ୍ରେଚ୍ଛୁ - ଅବ୍ରତ - ମାତ୍ରି ତୁଳାଦାନ୍ -
 ପାତ୍ରାନ୍ତମୋର୍ : (୧) ଆବିନ୍ଦି - କ୍ରାନ୍ତାଲ୍ପାଦି =
 (୨) କ୍ଲାନ୍ତିତ୍ତବ - କ୍ଲାନ୍ତିମେଟ୍ -
 (୩) କ୍ଲୋରେଟ୍ରାପାଦି କ୍ଲୋରାଟିକ୍ -
 (୪) କ୍ଲୋରାକିଟ୍ରାପାନ୍ଟିମେଟ୍ - କ୍ଲାନ୍ତିମିଲିଅର୍

III/10/23
EXAMINER

